

РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВЧИТЕЛІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ

Стойка Олеся,

канд. пед. наук, доц.,

кафедра іноземних мов,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна

Ключові слова: цифровізація, освітній процес, навчання, інформаційно-комунікативні технології, вчитель.

Keywords: digitization, educational process, training, information and communication technologies, teacher.

Цифровізація проникає у всі сфери життя. Під час пандемії всі країни світу почали використовувати методи дистанційного навчання, які реалізовували за допомогою цифрових платформ. Варто зауважити, що цифровізація запобігла колапсу системи освіти. Виклики цифрового світу мають значний вплив на соціальні та економічні процеси, а також на навколишнє середовище. Цифровізація у сфері освіти передбачає використання сучасних цифрових технологій у закладах освіти для підвищення доступності та якості освіти та посилення конкурентоспроможності української освіти на міжнародному рівні. Цифровізація освіти сприяє кар'єрному розвитку осіб, які здобувають освіту, управлінню власними результатами навчання та подоланню психологічних бар'єрів на шляху до традиційної освіти.

Процес цифровізації освіти передбачає переведення всіх педагогічних і методичних матеріалів у цифрову форму та створення на їх основі загальнодоступних баз знань, максимальне перетворення освітнього процесу на глобальну мережу, використання мобільних і хмарних технологій для освітніх процесів. Зауважимо, що важливу роль цифровізація відіграє у підготовці вчителів.

В умовах сьогодення розробляється багато інформаційних сервісів, які вчитель може впроваджувати та ефективно використовувати в освітньому процесі та для свого професійного розвитку. З огляду на те, питання формування цифрової компетентності вчителів є важливим для освітян.

В українському суспільстві висловлюються суперечливі погляди на процес цифровізації підготовки вчителів. У наукових публікаціях розкриваються плюси і мінуси таких процесів, які потребують глибокого вивчення. Теоретичний аналіз джерел свідчить про те, що

вітчизняні автори, маючи на увазі цифровізацію освіти, досліджують організацію такого процесу, його вплив на зміну цінностей, прийнятих суспільством, варіанти визначення рівня та якості. Водночас зарубіжних дослідників цікавить можливість використання цифрових освітніх технологій у навчальних закладах [1, с. 121].

Цифровізація освітнього процесу сьогодні відбувається в умовах, які вимагають адаптувати освітянську спільноту до організації навчальних програм на основі використання комп'ютерних інформаційних технологій. З 2020 року вчителі досить широко засвоїли процес онлайн-навчання. Широкого поширення набула передача необхідної інформації через пристрої, доступні в Інтернеті, відеолекції, віртуальні тури та інші засоби. Огляд досвіду цифровізації освіти, особливо професійної підготовки вчителів, допомагає нам зрозуміти, які навички знадобляться вчителям у сучасному суспільстві в найближчому та далекому майбутньому.

У розвитку освіти вже виникло кілька нових тенденцій. Сьогодні спостерігається зростання попиту на курси дистанційного навчання для вчителів, які викладають основні та додаткові дисципліни, разом із більш широкими пропозиціями навчання для «методистів онлайн-курсів» або «дизайнерів онлайн-контенту» впроваджуються та активізуються програми професійного навчання у формі дистанційного навчання; активно розвиваються відкриті масові онлайн-курси.

Розвиток цифрових компетенцій вчителів є одним із ключових викликів в освіті. Учасники освітнього процесу повинні бути в тренді сучасних технологій, вміти користуватися новітніми цифровими інструментами, створювати відповідне середовище для учнів, знати, як безпечно поводитися в мережі Інтернет та захищати своє приватне життя в цифровому просторі. Тому формування цифрової компетентності у вчителів є актуальним завданням цифровізації підготовки вчителів в Україні [3, с. 24].

Для розробки цифрового освітнього середовища для підвищення рівня цифрової грамотності вчителів доцільно розробити та впровадити мультимедійні та обчислювальні засоби та пристрої: 1) змішане та дистанційне навчання; 2) хмарні технології; 3) засоби віртуальної та доповненої реальності; 4) засоби гейміфікації освітніх процесів; 5) навчальна робототехніка; 6) інструменти для вивчення 3D технології [4, с. 179].

Сьогодні сучасна система освіти України перебуває в стані реформування та синхронізації з освітнім процесом у країнах Європейського Союзу, тому актуальним є аналіз педагогічного досвіду та

стратегій професійної підготовки та перепідготовки вчителів в Україні до розвитку цифрової компетентності. У сфері педагогіки розвиток цифрових навичок учнів є необхідним поряд з іншими компетенціями, які входять до професійних компетенцій вчителя.

Список використаних джерел

1. Грицько В. В., Котубей В. Ф. Цифровізація професійної підготовки майбутніх учителів: специфіка протікання та особливості сприйняття студентами. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Випуск 38. С. 121–126. DOI:<https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/38.24>

2. Проект Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/konceptsiya-cifrovoyi-transformaciyi-osviti-i-nauki-mon-zaproshuye-do-gromadskogo-obgovorennya> (дата звернення 20.11.2022)

3. Сисоєва С. Цифровізація неперервної професійної освіти. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. № 4 (69). С. 24–32.

4. Strutynska O. V., Torbin G. M., Umryk M. A., Vernydub R. M. Digitalization of the educational process for the training of the pre-service teachers. *CEUR Workshop Proceedings*. 2020. Vol. 2879. P. 179–199. DOI: <https://doi.org/10.31812/123456789/4437>

5. Simakhova A. O., Artyukhov A. E., Shmarlouskaya H. A. Problematic issues of digitalization of education in Eastern Europe. *CTE Workshop Proceedings*. 2022. № 9. P. 1–15. DOI:<https://doi.org/10.55056/cte.64>

TRAVEL-ЖУРНАЛІСТИКА